

କର୍ଣ୍ଣକ ଭାବିକା

The Meeting.

Our leaders of Cuttack and the G. O. M. have moved. Passed master of tactics and stratagems which in these days are coming into prominence, he stirred up the dormant spirits and a meeting was held yesterday evening at the Town Hall to deliberate and settle what steps are necessary to be taken to represent the grievances of the Oriyas before the Viceroy and the Secretary of state Mr Montague and to attain their long cherished object, namely, the unification of all the Oriya speaking tracts now lying dispersed. Delegates from almost all parts of Orissa and natural Orissa attended it and there was a goodly attendance. The Raja Shahs of Kanika and Mandasa graced the meeting by their presence. We will give details in our future issue, as the above came to us late when going to press. It was however settled that a deputation would wait on the Viceroy and Mr. Montague with a memorial for the unification of the Oriya speaking tracts on linguistic basis.

The Hon'ble Mr. LeMesurier.

Our esteemed Commissioner the Hon'ble Mr. LeMesurier departed from Cuttack on the night of the 18th and he has left a fragrance behind. He will be remembered in Orissa as one of the best of Commissioners that ever came to Orissa. Although he has left Orissa, we cannot say that his connection is severed. From a higher plane, we doubt not, he will care to feel for and guard the interest of Orissa and the Oriyas. Harnessed in service, we know in coming to a decision in any matter which concerns the public or the administration he is a veritable "homo sui juris." We wish him good bye.

As Mr. Gruning will not be able to join soon as successor to Mr. LeMesurier the arrangement is, we are informed, that Mr. Varnede our District Officer will act as Commissioner and Mr. E. McLeod Smith retired Dy. Commissioner of Angul who has been reappointed as a Dy. Magistrate will act as the District Magistrate and Collector of Cuttack. The latter arrangement seems to us somewhat queer.

THE "GARDEN PARTY" AND THE "AT HOME."

Two very interesting and pleasant functions were gone through in the course of this week. One was the "Garden Party" of the 15th given by the Hon. Mr. Das and Miss Das to meet the Hon. Mr. H. LeMesurier our popular and esteemed Commissioner and the good Mrs. LeMesurier. The "At Home" was the Hon. Rajashah of Kanika's affair. Needless to say that both the functions passed off satisfactorily and successfully as is always the case when such parties are held in these two Oriya Houses. As to the Roll of invitation, it was scrupulously made up. No exception, no repulsive intrusion. But Mr. Das, always noted for originality of thoughts and ideas made a few exhibitions of the same, the most important and interesting part of which was the distribution of flags to the 25 volunteers who have been enrolled to join the India Defence Force representing the University Corps. The flags bore the inscription "Dulce et decorum est pro patria mori" i.e. "It is sweet and glorious to die for one's country."

The young athletes, full of zeal and ardour, stood arrayed and the Commissioner addressed them with short, sweet, stirring and appreciative words which as we could see and perceive appealed to their young hearts and minds set upon to serve their King and their country. Another was the Roll of Honour picture hung up with

an Angel watching from above over the shadows of those who are gone or fallen in defence of their King Emperor's righteous cause. There was a line, "In Angelic Calligraphy visible to bereaved hearts only" appealing or rather speaking aloud to the bereaved hearts which only could see the gap between. The other of Mr. Das's originality of ideal talent was the realistic picture of "Mother Utkal" on one side to the right and of her "Daughter in exile" to the left and the wide, wide "gulf of administration" between, exhibited in bold relief which attracted and moved those who had eyes to see and minds to contemplate and hearts to feel and realize. Our Commissioner must have appreciated the motive and the pictured motto and must have carried the impression for a purpose for which it was meant.

The "At Home" was equally a grand success. Courteous to a degree, the Rajah-Shah and his estate officers made his numerous guests to feel quite at home in the most pleasant and enjoyable manner possible. The most interesting and attractive feature was the songs of the pretty little girls and their play on music by Sitar and Isarbin. The songs were simply charming and their sweet simple gestures brought to the imaginative mind the enchanting scene, as if, little winged cherubims had descended from heaven to sing and play for the occasion with the Kanika Raja Jemai as Queen of the cherubims. We are forgetting to mention that in both these parties, the Chief and Principal guests the Hon. Mr. LeMesurier and Mrs. LeMesurier were extremely genial and charmingly condescending. All passed off well as they must. Such gatherings or parties serve their purpose and are indispensable requirements of social amenities to be observed by those who are in a position to do so. But indispensable or binding though they are, have they in any way contributed towards the bridging of the gulf which separates the East and the West. With all the amenities swayed and arrayed Kipling's memorable words remain not unanswered but unanswered. But duty is duty and one must do it. All are thankful to Mr. Das, Miss Das and the Rajah-Shah of Kanika for the entertainments and opportunities given to meet our Commissioner who was leaving Orissa.

ଆଦେଶ ।

ଏହାମେହୁ ବିଜେକ ଦେଇଥିବୁ ଯେ
କୁଳସତି ମାତ୍ରକର ମଙ୍ଗଳ ସାହେବ କର
ମର ମସ ତା ୧୦ ଜାଗ ପୂର୍ବ କହାରେତିଥା
ପ୍ରଦେଶ ପର୍ମାନିମାନକାଳୀନୁ ଆବଦିକରି
ଅବ ପ୍ରଦେଶ କରିବେ । ଏହାର ପମ୍ପକର
ପ୍ରଦେଶ ରହିବା ଅବସ୍ଥା ।

ଅବକାଳ—ଏହି କୁର୍ମାପାଳ ଉପଲବ୍ଧ
କଲେଖୁବୁ, ପାଇନର ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କରିବିମାନ
କର କାଳ ପ୍ରକାର ଅଳ୍ପକର ତା ୧୫ ମିନ୍
ଟରୁ ଅବାମୀ ତା ୩୦ ରକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ
କୋରିଥିବୁ । ଏହି ପରିଚିତ କରିବାକୁ
ମଧ୍ୟ ଅବାମୀ ତା ୨୨ ରକ୍ତ ପୋରାରିବା
କେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ କରିବାକର ତା ୫ ମିନ୍ଟେ
ପରିବା । ଅବଏବ ଲଳିତରାଜ ତା ୧୨ ରକ୍ତ
ପରିବା କାହାରେ ଉଛିଲାପିତା ବାହାରିବ
ନାହିଁ । ଦୁଇ ଦୁଇ ପିତାକା ଅମ୍ବାରୀ
କବ ପାଠକ ପାଠିବା, ପାଠକ ଅନ୍ତରାହିତ ଏବଂ
ପୃଷ୍ଠାପୋରମାନକାଳୀନୁ ବିଦୟୁ ପ୍ରଦେଶ କର
କଲାନ୍ତାକ କିମ୍ବରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିବୁ । ଏହି
ଅବକାଳ ମେମ୍ପି ସମ୍ପ୍ରେ ଅନନ୍ଦରେ
ଅବକାଳ କର ପରିବାର ଯେ ଶାତାର୍ଥୀଙ୍କ
ଅବକାଳ ଉପରେ ଦେଇବୁ ।

The present situation and our immediate outlook.

Our leaders ought to be congratulated on their recent manœuvres—the starting of our English weekly at Cuttack. Though no information is given as to the details of the proposed work in this direction it is encouraging to be told that the paper will have been started by November. Our only wish in this respect is that no energy need be expended in non-essential things, and the paper should be started without the least delay.

In view of the coming visit of Mr. Montagu to India in December, every community that has any grievance is doing its best to place before him in a logical, tangible form its own grievances, so that in the Imperial reconstruction which is impending every little reform is made in India in due relation to its importance in the whole. The question of Provincial Autonomy seems to have caught the fancy of Mr. Montagu, Lords Islington, Harding, Curzon, and others. It will be seen that even in the British cabinet there is a strong opinion in favour of autonomy based on linguisitic units as one of the preliminary reforms. Our leaders will, therefore, note how opportune the moment is for well-concerted action involving healthy agitation and propaganda on behalf of our cause.

In this respect, the following steps are to be taken immediately—

(1) Preliminary to the visit of Mr. Montagu, a representation to be sent to the present Viceroy detailing therein among other things the history of our movement and an intimation of a representation to Mr. Montagu when he comes.

(2) The representation to be made to Mr. Montagu to be drafted, and signatures obtained, this latter work arranged on the lines of Mr. Gandhi's referendum in connection with the Congress demands. This representation should endorse the policy underlying Provincial Autonomy and Linguistic Distribution but should mention clearly and with emphasis the *special* grievances of the Oriyas.

(3) The present Utkal Union Committee with others added, if necessary, to wait on Mr. Montagu in deputation and present an address. After the address is read, selected persons should hold an interview with him explaining details of our grievances.

(4) The starting of a United Oriya League at Cuttack with the amalgamation of Oriya-speaking tracts as its main object, the league to carry on educative propaganda with a permanent office at Cuttack. All materials re our movement should be sorted and marshalled.

(5) Among other things to be worked out—

(a) details regarding portions of territory, districts, etc. to be included in the Orissa province to be formed; and
(b) the problem of financial self-sufficiency of the future Orissa province with a Presidency System of Government.

There should be no objection to adopt immediately the suggestions given above and give effect thereto. The proposed newspaper instead of being called "Utkal Conference" may be named "United Orissa", since the Utkal Union Conference is a non-political body and it is not right to make this paper its official organ. This, however, should be left to our leaders to consider as it is more or less something non-essential.

PROVINCE OR TERRITORY.	TOTAL POPULATION 1911	AREA IN SQ. MILES	ORIYA POPULATION 1911
Orissa Division.	5,131,753	13,743	4,771,931
Twenty four Orissa States	3,796,563	28,046	2,871,730
Seraikala and Kharaswan Oriya States of Chota Nagpur Division.	148,646	602	43,058
Singbhum District of Chota Nagpur.	694,394	3,891	124,593
Contai Sub-Division of Midnapur District in Beagal.	618,283	849	572,798
Keshpur, Dantan, and Gopiballabhupur thanas of Sader Sub-Division do. do.	372,765	943	.
Bastar, Saranggarh, Rairangpur, Udaipur, Daspur Oriya Feudatory States in C. P.	1,200,000	19,200	302,685
Chandrapur, Padmapur, Malkheda, Phuljhar, Khariar Zamindaries in Raipur and Bilaspur Dist. in G. P.; villages etc.	app	app	
Ganjam District Minus Chicacole Taluk in the south-east of Madras	1,604,709	nearly 4,000	1,426,534
Ganjam agency.	850,166	3,494	132,392
Vizagapatam agency.	1,020,151	12,621	473,437
TOTAL	14,37,670	87,379	10,719,161
i Future British Orissa.	9,996,909	30,675	7,702,851
ii Future Feudatory Orissa.	4,938,761	46,704	3,016,810

Size in relation to Belgium (= 11,300 sq. miles) :—nearly 8 times—

Communicated

କର୍ମକଳ ବାର୍ଷିକ ।

COMMUNIQUE.

Ranchi, the 2nd November, 1917.
It is notified that all communications, including telegrams, whether of an urgent or ordinary nature, which are intended for the Chief Secretary to the Government of Bihar and Orissa and cannot reach Ranchi by the 8th November 1917 should, until further notice, be addressed to him at Patna.

THE MEMORIAL.

The memorial for the unification and for the formation of a separate Orissa Province of the Oriya speaking tracts has been sent to Government through the proper channel. It was a piece of very arduous work and of what we know, Orissa cannot be sufficiently grateful to Babu Harihar Panda of Ganjam and to the Hon'ble Raja Shehab of Kanika and the Hon'ble Mr. Das.

THE HOLIDAYS.

We offer our greetings of the season to our readers, supporters and sympathisers and other friends and well-wishers in the name of mother Durga, the Giver of all blessings and the Destroyer of all sins and evils that torment this world and we most devoutly invoke her that she may shower blessings on our King Emperor in these days of his trial so that, true to her name, as *The Simha-bahani* she might ride the British Lion to triumph and victory and kill the *Aroma* in the bloody field of the battle that is now raging in and devastating Christendom.

The holidays came and went as they have come and gone and will come and go for all time to come, according to the eternal law of rotation. The hum-drum world also has in pursuance of the eternal law started with its old life revived. To us the recess has not been a respite. The interval has been eventful. Mr. Montague's advent has perturbed and disturbed the tranquility of the Indians in general and of the Cityas in particular. An agitation is now in full swing. There was a tremendous mass meeting at Cuttack on the 19th of October such as is seldom seen in Cuttack, under the Presidency of the Honorable Mr. Das. The object

population of which enumerate
positively present the following
per.

Guttaek	3654	2,109,438
Balaore	2085	1,055,566
Puri	2499	1,023,401

But we are not forgetting Angul which has an area and population of 1681 Sq. miles and 199,451 respectively. By the edict of 1903, Sambalpur was added with an area of 3824 sq. miles and a population of 744,123. So far so good. But Angul is a scheduled

District and Samatpar has some distinctive features all its own. Ejected from the Central Province and joined to Bihar and Orissa, it came with its concomitants inseparable in the way of its peculiarities of laws and regulations. Mere darnings all as we once said. We are therefore preparing ourselves to approach the Hon. Mr. Montague with our grievances in the shape of a memorial which our leaders have already sent. Ganjam is Orissa and it cannot and ought not to be allowed to remain isolated and separate by an artificial administrative fence. The present state of things brought to light by the memorial is against the history of the country which existed in the days of the Orissan monarchy. It has no geography of its own and the one that exists is egregiously wrong. Orissa will have to be reconstructed by the unification of its dismembered parts and portions which means the unification of its national history, traditions and genius. Stirling and Mill have left records which time will bring to light when the history of Orissa comes to be written. The great Sir W. Hunter, Sutton Pegg and Teynnes have addled what came within their reach, fragmentary though illuminated by the history of its architectural glory written and published by the illustrious Dr. Rajendra Lal Mittra. Orissa and the Oriyas have all to establish their claims as a race or nation quite as distinct and marked as the other Indian races and nations which, under favourable circumstances and advantageous position, administrative and political, have been able to acquire privileges denied to their neighbours less favourably situated. The Oriyas are not preposterously sanguine but all that they wish, that their cry may at least reach the Olympic ears of at least the echo.

THE I. Sc. CLASS IN THE
RAVENSHAW COLLEGE.

There is a congestion in the allotment of seats in the I. Sc. class of the College here. In all there are 40 seats and the number of applicants is over 150 of whom 80 are Oriyas having passed in the first division. The Professors are in a fix and so also the Principal. As far as we have been able to gauge the situation, there is a clash of interests. The first and foremost is the interest of the genuine Oriyas, then that of the domiciled community and then the interest of the genuine Bengalees who are in the service of the Government in the Division. In so far as the Education Code is concerned, we are given to understand it gives equal rights to the genuine Oriyas and to the domiciled and as is alleged that under Government orders due consideration has to be made for those who are in service in the Division. To be fair, we cannot question the principle. Unity and justice is no one's monopoly. But we want to know, does the Rayenshaw College exist here for the consideration and determination of these various interests or for the benefit of the Oriyas and Oriyas exclusively? Who is responsible for this state of things? We cannot but say that it is the Government. There have been glaring instances of the violation of the interest of the Oriyas in the distribution of the prizes in the Executive Service. For the last three years, the Oriyas have been on the back ground and preference was given

to those who had no claim whatever to transgress into the just rights of the Oriyas. If our Government is inclined to be benevolent or generous, let it long arms reach otherwise and provide a special niche in the shelf for those who are not Oriyas. But why at the cost of the interest of the Oriyas? To come to the question at issue i.e. the I. Sc. class. To 40 seats, who are to be given preference to? The Oriyas first who have passed in the first division and have taken up Mathematics as an additional branch. To safeguard the interest of the other two classes i.e. the Domiciled community and the Bengalees in service in the Division, the Principals and the public ought to move the Government to make special arrangements. The leaders of all the three communities ought to unite and move in the matter. Let the I. Sc. class be expanded by the opening of another section with all its appliances of staff, tools and plants. Government has given us a new University but is this the result we are to reap? The matter is a serious one and requires to be grappled. We appeal to the members of the Council in the local and Imperial Governments and to the Local Associations. We are also aware this is the war time, but we are also aware and awake at the same time to our own and local interests which vitally concern the present and future adjustments of the interests at stake. If taken for granted that the genuine Oriyas are to be looked first, good and well. But what about the domiciled and again those who are serving Government? Take for instance the Professors in the Colleges experts all in special branches that who, with their constant association with the Oriya boys, have identified themselves as much as they could with the Oriyas. Where are they to go? The answer to this is, 'expand and provide.' Orissa has her claim and the claim ought to be recognized as fairly as possible with a wide field for the Oriyas, the domiciled, and for others who are serving in Orissa. But as it is, the Ravensnay College should not and ought not to be made the protective field of the interests of those who are not Oriyas. There ought to be a fixed principle for giving effect to which there ought to be provision and if the latter does not exist, ways and means ought to be found out in time by moving the authorities and the Govern-

THE PROVINCIAL SCHOLARSHIPS.

It has come to our knowledge that the various scholarships assigned by the Province and to the Division are not fairly distributed. For instance we cite the distribution made last year for the girls. Of the three scholarships of Rs 20, 15 and 10 the Rs 20 one was given away to a pure Bengali girl in preference to the girls of the Province. This is not only unjust but most unfair and discouraging. We are not aware of the allotments made this year but we invite the attention of the authorities not to allow this to be repeated which we cannot but say is an abuse.

We have also come to know something about the allotment of the six law scholarships. Two we know are open to competition and have been carried away by two Orissa students this year. Of the remaining four one may go to a Mahomedan student and the three others are to be allotted to the Orissa students. We hope there has been no departure from this fair allotment.

THE RECRUITED COOLIE

Some hundreds of coolies were recruited from this district to go to Mesopotamia and other War Zones. The coolies recruited were examined and certified by the medical officers and then they were paid in advance and sent to the Calcutta Depot. We are told that some of them have returned from

Calcutta rejected, having been considered unfit. They have therefore been called upon to return the money they were given in advance. We fail to see the justice of this. They are all needy poor folks living from hand to mouth or even worse. It was this advance money and the liberal remunerations held out to them that made or tempted them to come forward for enlistment. It operated like a bait to excite or rather to dispel the home loving sluggishness of the Orissa coolies and they took the risk by entering into a contract. The medical officers considered them fit and they went. They cannot, therefore, be held responsible for the refund of the money which they have taken and spent. They incurred expenditure in procuring their outfit for the journey and also paid a certain amount to their dependants at home whom they left behind. Every pice of the money so advanced have been spent and from where again it may be found for refund? Then again, if this matter comes to be known and as it must be, it will, we fear, stand in the way of further recruitment, say as the Orissa coolies are.

ମେଲାରୀପୁର—ଏବେଳେ ଆଜନର ମହେ
ଯେ କେଥିରେ ଧରେବିଦୟତ ସଂତୋଷିତ
ଏହି ଯଥାକାନ୍ତର ପାଇଁ ଏହି ଯଥା
ଧୟରେ ପ୍ରେରଣ କୋଣାଟାର । ଏ କାର୍ଯ୍ୟର
ବନ୍ଧୁତବ୍ୟର ଧର । ସୁଦେଶପ୍ରମାଣୀ ଶବ୍ଦର
କହ ଦରକାର ପାଇଁ ଯଜାମାନୀ ଏକାଙ୍ଗ ଚିତ୍ରର
ବାର୍ଷିକ ବରଦାରୁ ହୋଇଛନ୍ତି । ମେ କଟକ
ସାହୁପ୍ରକଳ କୁକିମାର ନ କର କେବେଳାଙ୍କ ଶାନ୍ତି
ଦେଇ ବନ୍ଧୁତବ୍ୟର ଭ୍ରମରେ ଏକାହବାଦ
ମୋର ଏ କାର୍ଯ୍ୟର ସିଦ୍ଧକରିବିଲେ ହୁଅ । ଅମର
ପ୍ରକଳିତ ହରେ ।

—108—

ନୂତନ ଜୀବ—କଟକର ଜୀବାନମୁଦ୍ରା ଏବଂ
ଆମେନସନ ଏ ଜୀଲୁରୁ ଆମ ଜୀଲୁରୁ ହିଣେବେ
ଜିଚିରୁଥେ ବହଳ ହୋଇ ସମ୍ପାଦୁ ତାଙ୍କ
ପ୍ରାମରେ ମିଳି ଘରିଯୁଗମ ଆମ କାର୍ଯ୍ୟମୁଦ୍ରା
ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଆମେମାଜୀବ ଶୁଣ ଅତିଶ୍ୱାସ
ଆମେନକର ବଳ୍ପ ମେ ଅନୁସର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ମାତ୍ରର ମହୋଦୟ କରି ଲୋହପିଣ୍ଡ ହୋଇ
ଥିଲା । ଏତରେ ମହୋଦୟ ଧୀରଜମରେ
ପନ୍ଦ୍ର ଶାଖାଲୁଙ୍କ ଓ କତ ବିଷ୍ଣୁପଦ୍ମ
ଆମୁମାରେ ଲୁହଳ ଘାଟାବ ପରିଦେଖିଲୁଙ୍କ
ଆମେନକର ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରଦିକ୍ ବିଦ୍ୟାକି ।

— 10 —

କୁଳ ମହିଳା ।—ମେଦିଆଲାରୀ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କ ଏ ଜଗତ ଖୁଲୁଗା ଦୂରର ଦେଶ
ପଠ୍ୟାକୁ ଛାନ୍ତି । ପଥରର କୁଳ ଏଠାକୁ
ଗଲେଖା ଶୁଣିଲୁ । ଏଠାକୁ ସାମଦିଗା କୁଳରୁ
ମଧ୍ୟରୁ ଦେବେକ କୁଳ ଦିନକା ଡିପାର୍ଟ୍ମେଣ୍ଟ୍
ଅନ୍ତରୁକୁ ଦେଇ ଫେର ଅଧିକର୍ତ୍ତା ଦେଇଲାକୁ
ବାପକୁ ବାପକ ବାପଦେଇଲାକୁ ବାପକ
କୋ । ଧେରାକୁ ଦେବାପରେ କଲାପଦେଇଲାକୁ
ଯେଉଁମାନେ କୋ ବାପକ କେବଳ କାଳି
ଲାଭଦର ଦାନ ଲେଖାଇ ସରବରତ କେବଳ
ଦେଇ ଏତୋଭ୍ୟକେ ଦେଇବେ କିତାକୁ ମମର
ଓ ଅର୍ବମନ୍ତ୍ରୀ । ଏଠାକୁ ଭାକୁର ମାଟିରୁଠା
ଦେବକୁ ଦେଇଲାରେ ଭବନ୍ଦୂପାରେ ମନକାମନ
ହୋଇ ଏଠାକୁ ଉତ୍ତରକା ଦେଇଲେ । ଏଠାକୁ ଉତ୍ତର
ଦାରେ ଥନ୍ଦପୁର ଦେଇ ଦେଇଲାକୁ
ଦେଇମାନ ଧେରାକୁ କୋ ଧେରାକୁ ଦେଇଲେ
ବାପକୁ ଦେଇ ଧେରାକୁ ଦେଇଲୁ । ଏଠାକୁ
କାଳା ଦେଇ ଏ କିର୍ତ୍ତାନ୍ତମାଳକର କୁଳକ
ଦିନର ପେ ଏପରି ଦେଇ କୁଳଧିନାରୁ

ଅଜ୍ଞନେ ହୋଇବନାର ପାଇଁ—ଶାକପୁରୀଟିଆ
ମାତ୍ରର ଦିନେବି ଆ ପରିଷର ଦାଖ ଓ ଉଠିବା
ପ୍ରେସିଙ୍ଗପ୍ରେସର ଫେର କ୍ଷେତ୍ରର କରନ୍ତିକି
ଯେହରେ ଉଚ୍ଛବିତ୍ତ ପ୍ରକାଶ ଯେତେ ସେଇଁ
ଅଜ୍ଞନାଧ ମୋହକନୀ ଦରନ ସଂ ତଃ ଗାନ୍ଧି-
ପ୍ରେସର କହିଲେ ଏକଥିଲେ ବିଶ୍ୱରେ
ବାଟ ପରିଷର ପରାମର୍ଶକେ ଚର୍ଦେଖରେ
ଅଛୁଟ ପାଇଥାରି ।

—103—

କଳ୍ପନା—ପାତୁଳେ ଦୂରିଗୁଡ଼ ମଧ୍ୟ
ଉଚ୍ଛଳନରେ ମର ହୃଦୀଶ୍ଵରପ୍ରସ୍ତୁ ର ଏହଙ୍କା
ଜୀବନ ଧରିଲେ ଘରଠାରେ ହୃଦୀଶ୍ଵରରେ
ମହା ମୋରେ ଜୀବନ । ଯାହା ହେଉ-
ଥିଲା ତୁ ଅବେଳା ଲୋକର ସମାଜର କୋର
ଦ୍ୱାରା । ଏହି ସମସ୍ତରେ ଏବଦଳ ତଥାସୁହ ପ୍ରାୟ
ଛି ୫୦ ଏ ହେବେ ଆହ ଏହି ଯେତେ ଜୀବନ
ହେବେ । ବୃଦ୍ଧନ୍ତିକୁ ବ୍ୟାଧ ଦେଖାଇ ନୁହା
ଯନ୍ତର ତର ମୂଳ ଦେଇ ନରଦ ଦେଖା ଓ ଅଳଙ୍କାର
କାଳା ଯାଇବେ ନୁହିବାରେ ଅଷ୍ଟବ୍ରତ ଯାହା
ଦେଖିଯାଇ ଦେଇ ଅଳଙ୍କାର ପ୍ରତିର ସେଇ-
ହେବେ । ଯବା ନଞ୍ଜାରେ ଏହି ପାତୁଳ ଅବେଳା
ଅବେଳା ପ୍ରକାଶ ଦେଇବାରେ । ଜୀବନର୍ଦ୍ଦିନ
କାଳ ଧରିବା କରିଲାମନ୍ତର ଦୂରିଗୁଡ଼ି
ଦେଖାଇଲେ ଏ ପାତୁଳ କରି କଣ ବର୍ଣ୍ଣା
ପାତୁଳ ପାତୁଳ ଶବ୍ଦର ଆବଶ୍ୟକ
(internal) କରୁଥିଲା, ଯତତି କେହି
କରେଣି ଏହିରେ ପରିପାତ୍ରରେ ସ୍ଥାନ ଗାନ୍ଧି
ପରିଚାରର ଏ ନାହିଁ ବିରାମି ଅନୁମାନେ
ବେଦ୍ୟ ସର୍ବରେ ଦୂରିଗୁଡ଼ିକରି ଶୁଣି କୁଥାରେ
ଆଏ ହେବାରସ୍ତୁ ।

ପ୍ରକଳନର ପ୍ରସ୍ତରାଗାର ।—ଏହି ପ୍ରାଚୀ
ଦା ଶତାବ୍ଦୀ ଲଙ୍ଘନ କୁହୁପୁରଠାରେ
ଦେଖିଲୁବ ସେଇ ଦେଇଁ ସବୁ ଯୋଗମୁକ୍ତ
କରିଲେ କଣ୍ଠଲଙ୍ଘନ ଧର୍ମାଦିକ ପାଦବିରେ
ବାଟୁ କୁହୁପୁରଠାର ଦାସ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ତେ
କଣ୍ଠଲଙ୍ଘନ ମୋହିବ ପ୍ରସ୍ତରାଗାର ଅର୍ଦ୍ଧା
ଦେଇଲୁବେ ପଞ୍ଚମୀ ଘରଶବ୍ଦ । ପ୍ରସ୍ତରାଗାର
ଅର୍ଦ୍ଧା ସାଧାରଣ ଲୁହନ୍ଦେହ କୁହୁପୁର ଦେବଜ
ପାତ୍ରମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଦିନର ମାହାତ୍ମାକୁ ଅନ୍ତରେ ହେଲେ
ଦିନରେ ଜୀବିତ କାହୁ ଅଛି, ଯେବେଳୁବ କଲାତକ-
ମ୍ବାରୀ(District Gazettees or manu-
als) ସେଇମ ପତ୍ରକେ ଉତ୍ତାପି । ଏ ପ୍ରସ୍ତରାଗାର
କର୍ତ୍ତାଙ୍କରଙ୍କରୁ କୁହୁପୁର ଦୋଷମୁକ୍ତ । ଅକାନ୍ତ
ଅବଶେଷ କର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଦିଲାମପଟାମର ଦେଖି-
ଲୁବିଲୁବ ଦେଇଁ କଣ୍ଠଲଙ୍ଘନ ପ୍ରସ୍ତରାଗାର
କର୍ତ୍ତାଙ୍କର ରହାଇ ରାମନ୍ଦ ବିଜ୍ଞାନେତାଙ୍କ ପାଦ
କରିଲୁବେଇ ଅଛନ୍ତି । ୧୯୫୨ ଜାନୁଆରୀ
ଦିନରେ ମାତ୍ର । ଏ ପତ୍ରକ ପରିମାଣରେ ।

ପ୍ରମୁଖ—ଶତ୍ରୁ ଅନୁଦିତ ଅନୁ-
ମନ୍ଦ ପଠୁଦର୍ଶିଳ କାନ୍ତିଯୁଦ୍ଧ କେ-
ଲାକ୍ଷ୍ମୀଦେଶର ଘୋଷନାଗତ ହାତରେକୁଳ
ପଥେଣ ହେବାନ୍ତି ଈତିଧାର ଦେଖିଲ
ପାତ୍ରମୟର ଜୀବିତ ପରିଚାଳକ କ୍ଷେତ୍ରମୁ-
କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରାତିଶାର ଯେତିରୂପରେ ତର୍ମ ପର-
ଭାବରେ । ମନ୍ଦାକ ଅଛିତ କୋମଳିତରେ
ଏହାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରର ପାତ୍ରମ୍ଭିତ ହୋଇଥାଏ ମନ୍ଦ
କାନ୍ତିର ଉତ୍ତରମନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଅର୍ଟ କାନ୍ତି କାନ୍ତି-
କାନ୍ତି ପାଇଁ କି ଉତ୍ତରମନ୍ତ୍ରର ଉତ୍ତରମନ୍ତ୍ର
କାନ୍ତି ସାଥେ କିମ୍ବାରବିନେ ପ୍ରାପ୍ତିକରିତିତ୍ୱମ୍ବାଦୁ
ହେଉଥିଲେ ଏହାକ ପର୍ମ ଦେଉନ୍ତି ନାହିଁ କାରଣ-

କୁଣ୍ଡରୁ କୁଣ୍ଡରୀ ସାଧନ ହୋଇପାରୁ ଥିଲାବୁ ସେ ଅଛିବି କେବେଳ ତେବେଳ ଓହିମ କେବୁଦର୍ଶ ମାନ୍ୟାନ ପାଇବିଲୁଗି
ଦର୍ଶନଶ୍ରୀକୁ ଏ ବିଷୟ ଜୀବିତରେ । ଅବେଳା
ମାନ୍ୟାନଙ୍କାର ପରେ ମାନ୍ୟାଜ ପାଇବିଲୁଗି
ତାମଦେବର ହିନ୍ଦୀର ପ୍ରକାଶକର ଆଜ୍ଞା ୧୯୫
ଅନ୍ତରୁ କୁ କାହିଁଲ କୁଣ୍ଡର କହିଲାଗୁ
କାହିଁଟି ରହିମାନେ ଗଣାନ କିମରେ ବାବି
ବାବରେ ପ୍ରାପନିର ଶିଖଦିଗୁମରେ ମୂଳର
ପାଇବିଲୁଗି । କେବଳ ୮୫୫ ବି ୧. ୨୦୦
ହେବ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏହେ ଏ ଥାଇଲ
ଦେବକ ଉଭୀଟି ପ୍ରମେନଙ୍କ ଅନ୍ତରେଷ କାହୁ
ଥିଲୁ ଏ ଅବେଳା ଦେଖାଇବ ଲାଗିପାଇ ନୁ କିମି
ମାନ୍ୟାଜରେ ଜୀବନିବାକା ନ ହାବ ଗନ୍ଧାର
ଅହଲକେ ବାର୍ଷିକ୍ସାରେ ଅଭିଭାବରେ ମୁକୁଟାଟ
ଥିଲୁ । ଏଠାକାର କିମର୍ଦ୍ଦାରୀ ତପଳକେ ହାତର
କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧକ ହେବ ଦେଖିବା ନାହିଁଥି
ଅହୁର କଥ ଅମ୍ବେମାନେ ଥିବାର ହୋଇଥାଏ
ଯେ ମହାପରିବି ୧୯୫୨ ବି ୨୫ ଅବେଳା ହେବ
ଅନ୍ତରୁ କୁ ଶ୍ରୀଅଶ୍ରୁକ ମାନ୍ୟାନରେ ଶ୍ରୀଅ
କର୍ମଚାର ଦେଖା କପଳ ହେବେ କମଳିଗୁ
କମଳିକ କମଳିପ୍ରତି କରିବିବ ସର୍ବ ଜାହିଁ
ହେଲୁଗୁ ଦେଖି ୮ ହେବା ସର୍ବାକୁ ଶ୍ରୀଅଶ୍ରୁ
ବ୍ୟାପକ ଅମ୍ବ କରିବା କମଳି କରିବିନାହିଁ
ଏ ଥାଇଲ ଶ୍ରୀଅଶ୍ରୁକ କଥ କମଳି ଦେଖି
ମାନ୍ୟାନର ।

-101-

ଭାବନାକାଳୀଙ୍କ ପ୍ରକାଶ

ପ୍ରତ୍ୟାଧିକ ଜନ୍ମଦିନ

ଦେବତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାହା “*The
Oriya*” (ଓଡ଼ିଆ) ଦିଲାଗର ଦେବତାଙ୍କର
ଲକ୍ଷଣ କମିଟି ସବୁ କରିଥିଲୁ ଓ ମାଳିକଙ୍କ
ପଥ୍ରଦିଗ୍ରି ଦାନ ଏଇ ଅନ୍ୟ ର ବିନିକିରି ଦେବତା
ସମ୍ବନ୍ଧର ପଣ୍ଡାଡ଼ି ମଗୋଜାର ହୋଇ
ଥିଲାକୁ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧର ଦିଲାଗ ଦିଲାଗର ଗର
ବାହୀ ଫଳରେ ପଣ୍ଡାମ୍ଭ କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଥିଲା ।
ନୂହାରୁ ମଥ ରେଖୁରେ ଏହି ପାଶ ଲାଗିଦେବ-
ସିଂହର ଚାନ୍ଦାଖୀରିଅଛୁ ଓ ଆଶା ଦୟା ସମ୍ବନ୍ଧ
ଦୀର୍ଘ ଲକ୍ଷଣ । ମେତ୍ର ଡେବିଲିଷନ୍ ପଢ଼େ
ଦେବତା ଉଦ୍‌ଘାତି ।

-0*0-

ପ୍ରମେତ୍ର କୋ
‘ଏଲୋ’

ପ୍ରମୁଖ ତତ୍ତ୍ଵାତ୍ମକ ବିଦ୍ୟାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଏହା ଅନ୍ୟମଣିତ ହେବେ ଯାହା ଏହାଙ୍କୁ
ମେଥେବି ଗଠିତାକେ ଚାହିଁର ପ୍ରତ୍ୟେକାର
ହେବାକୁ । ଯାହାରେ ଅନ୍ୟମଣିତ ହେବେ
କୁଳ ପାଇଅଛି ଏ ମେଥେବି ତୁମ ଯାଇବାର
ଅନ୍ୟମଣିତ ହୀବ କଷ୍ଟ ପାଇବାକୁ । ସହି ମନୀ-
ଜାଳାକ କାମକୁ ସେମନ୍ତକୁ ପ୍ରହରି ଦୂର
ପ୍ରଦିଲ୍ଲିତାବ ଧରିପରେ ଶୁଣିବ କହିବାର
କୁଠା ହୁଏ କରିବାକୁ । ସତର ଅମ୍ବେମାଟିରେ
କୁ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୂରଦୀତାକୁ କାର ପାଇବା
କାହିଁ ନାହିଁ । ମିଶ୍ର ବୁଝାଇବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କାହିଁ କରିବାକୁ ହତ୍ତେବ କେବେଳ
କି ନାମ ଶୁଣାଇ ଉପରିକ କାହିଁ ହେବାର
କାହାର ପଦବୀ ସବୁ ସହି ଆମିନୀବ ।

ଅହୁର ସମୀକ୍ଷାନେ ଦୟାପାତ୍ର
ଦୟାପାତ୍ର ଧ୍ୟାନ ।

ପଥ କ୍ରାନ୍ ଧରାଇ ଏହାର ସମୟରେ ମାନ୍ୟ
କର ନିତ୍ୟବୁଦ୍ଧି ହାତକ ଚାପନବିକରେ
ଦୂର ଦୀର୍ଘର ଅର୍ଥରେ କରିବିର ଅଧ୍ୟ-
ଦେଶକ ହୋଇଥିଲା । ଯାକଣବେଳେ କମିତାର

ବରା ସମ୍ମରଣ ହୋଇଥିଲା । ଅଜମ କହି
ସମ୍ମରଣ ସମ୍ପଦ ଓ ଅଧିକାର କରି
ନିଶ୍ଚାପ ଓ ସମ୍ମରଣ ପ୍ରାନ କହାଇଲା ।
ତର ଅଳ୍ପରେ ବିଷୟ ଥିଲା । ପାଇକା ଖେ
ଣିବ କାହାକୁହେବ ସମ୍ମରଣରେ ସମ୍ମର
ନିଶ୍ଚାପ ହେବାଥିଲା । ସେ କୌଣସି କାରି
ଅଛନ୍ତିକ ଦେଇଲେ କାହାକୁହେବ ପେବନାତି
ସମ୍ମରଣ ଏବନିକ ଓ ପେବନାର କା
ହାତେବ ଅଧିକ ଭବନେ ବାହୁ ଏକାକିମୋହି
ଦେବକ ପଢ଼ି ସମ୍ମରଣରୂପ କରିବ ଦରକା
ପ୍ରିଯ ହେଲା । କାମକର ଦରକାର କାହାକୁହେବ
ଅଧିକାରୀ ହମେଶର ସମ୍ମରଣ ଓ ମନ୍ଦିରର ମନ୍ଦିର
ବାହୁ ସମ୍ମରଣ ଓ କାହୁ ପାଇଁଥର ମନ୍ଦିର
ଦରକାର ଥାଏ, ଲଙ୍ଘନାକାର ମନ୍ଦିର ଓ କାହୁ
ଦରକାର ଏକାକୀକାର ମାତ୍ରେ ସମ୍ମରଣ ସମ୍ମରଣ
ହେଲେ । ବଦନଗୁଡ଼ିର ମୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟର
ସମ୍ମରଣ ଗଠିତ ହୋଇ ଧରିଲମ୍ବନ ସମ୍ମରଣ
ପ୍ରାନ କହାଇଲା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସମ୍ମରଣ କରି
ନ୍ୟୁତ ହେଲା । ବନ୍ଦବର ଦେଇଲେବ ଧରି
କ୍ଷେତ୍ର ଓ ଅଧିକାରୀ ହମେଶର ପଦେବ
କର୍ମପୂର୍ବକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମନ୍ଦିର ସମ୍ମରଣ
ହେଲେ ।

ଅମ୍ବାଟେ ଆଶାରୁ ପଢ଼େଥି
ଶରୀର ସଜ ଥାଏବ ଦେଖନ୍ତ ଦେବ
ଅଳିଲୁକୁ ଦେବେ ଗାଁ । ଏହି ଉତ୍ସବର
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତଃ ଭାବ କରିବାରେ ହୀରୀ । ଏହି
ମାତ୍ରକ କଷ୍ଟୁ ନାଶ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତଃ ଅଭିଭ୍ରାନ୍ତ
ଦେବଙ୍କ ରତ୍ନ କରିବେ ।

ପ୍ରକାଶକାଳ

ଏହି ପର୍ଦ୍ଦର ସୁରକ୍ଷାତଥିଲୁ ଆମଦାନଙ୍କ
ପଠାନ୍ତିକ ଏହା ହେବେବେ ଛଟିଣ୍ଡା ଗଞ୍ଜ
ତେବେଶେଖରର ଯାଇ ସତବ ମହାଦୟଳ
ଏହା ଜୀବାଜିବେ ।

-10-

20

ମା କୁହେପୁରୀ ଅସବୋଧନରେ କବିତା
ପ୍ରଥମକେ ଦୂର ଧ୍ୟାନ ଅନନ୍ତର ଗୁଡ଼ର କର
ଖୁଲୁ “ଅପିତା” ରତ୍ନମାଳକ “ଶିଶୁପାତାର”
ଭାବେ ଦେଇ ପାହାର ମାଠର, ପ୍ରାଚୀର, ଓ ଅନ୍ୟ
କ୍ଷାତର ଓ ହୃଦୟରେ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଦେଶବାସ
ଓ ଭାଲୁକଣ୍ଠ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଯଥାନିଧିରେ ଶୀତି
ପରାମରଣ ହେଉଛି; ମନ୍ଦିରପୂରୀ ଦୂରାବଳରେ

ମନ୍ତ୍ରଦେଵ ଶ୍ରୀକାଳା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ ।
ମା ଜୀବନ୍ମୁଖ ଦୂର୍ଗତିବାରିମ କଜେ କର
ପ୍ରଥମମୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରେ । ମାଧ୍ୟମର
ବିଜେ ଏହି ମାଧ୍ୟମର ଅନ୍ତର୍ଭାବ ହେବେ
ଜ୍ୟୋତିଷ ମାତ୍ର । ଯେତା ମାଧ୍ୟମୀ, ଜ୍ୟୋତିଷୀ
କର ଧର୍ବର୍ଦ୍ଦିତ ଓ ଅନ୍ତର୍ଭାବର ପାଠକୁ ଦେବ
ହାତେ ନିଷ୍ଠାତ ଚିହ୍ନଗାତା ସବାର ଲମ୍ବାର
କରୁଥାଇଲା । ଏହି ପାଇନ ଉପରେ ଯଥି ।
ବୃକ୍ଷ ମାତ୍ରର ମୁଗ୍ଧ ପାଦଗଢ଼ିବାରେ
ଥାଇଲୁ କର କର କଥ କାହିଁ । ମୁଁ ମନ୍ତ୍ରର
ଅପରାଧ ଘେରି ପଡ଼ୁଥିଲୁ ଧନ୍ୟାମତିକେ
ବର୍ତ୍ତିଯାକୁ କର ମୋତ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଉପରେ
କାମକରେ ପଥିଲାକର ମୁଣ୍ଡାଦିଲେ କଣ୍ଠେ
ଅନ୍ତର୍ଭାବମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବ ହେବ ଯେ
କାହାର କାହାର ଏହି ମନୋକୁଳର ନିତିମ
ଆଜଣ ବନ୍ଦହେବେଳେ ଅମ୍ବ କିଛି ନୁହେ ।
ହୀନ୍ତର୍ଭାବ ପୁଣ । ବର୍ଷାଦିତର୍ଭାବେ ଆବାର ଜୀବ-
କାରର ଶାର୍ତ୍ତ୍ରୀ କବାପେ ଭର୍ତ୍ତାରର କାହିଁ ।
ଯେ କଥାରୀ ବେ ଘର, ଘର ଅହର୍ବୟ, ପର୍ବି-
ଅଳ୍ପ । ଆବାର ଜୀବନ, ମନ୍ତ୍ର, ପ୍ରାଣ ଆବାର
ନହେ । ତାଙ୍କ ଏହି କାହା ମନ୍ତ୍ରର
ଅନ୍ତର୍ଭାବମଧ୍ୟ ଆବାର ନୁହି । ଅନ୍ତର୍ଭାବ ଯହୁ ।
ଏହି ବା ଶୁଣି, ବେଳ କା କିମ୍ବା ସମ୍ଭାବ
ହେବ । ମହିନେ ଦେବେଶ୍ବର ଜୀବ ସବରେ ପ୍ରାଣ-
କାଳରେ ଚାହୁଁଥିଲ ଜୀବକରେ ଦୂର୍ବଳରେ ।
ହସ୍ତରେ ମୋହିବ ମୋହିପ ପର । ପରିବାର
ବାହରେ ଧର “ପରି ପଞ୍ଜେତ ଯାହିଁ” ବୁଝ
ବୁଝରେ ମାତି ଧର ଅନ୍ତର୍ଭାବ ହୋଇ ପର

ପ୍ରକଳ୍ପ ତତ୍ତ୍ଵଶୈଖ ବାଦୁଥିଲାଙ୍କ ହେଉଥି
ନହିଁ ମହୁଅରୁ । "ମହୁଅରୁ କଥାଟି ବେଳେ
ଜୀବ ବା ଚତୁରା ଏବଂ ଯାହିଁ ଭାବୁ-ମହୁଅରୁ
ବାହିମାଧିରୁ ତେଣୁ ଦେବଳ ପ୍ରଭକାର
ଅର୍ଥାତ୍ କର କାହା । "ମହୁଅରୁ କଥାଟି ବେଳେ
ଅଧିକ, ଆର୍ଦ୍ର, ଅତୁର, ଅଗ୍ରାରୁ" ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖ
ଅଛି ମୁହଁରାକ୍-ଆବାକ, ବାତାର ପୁଷ୍ପରେ
ଏ ଘରରେ ଜୀବଶବ୍ଦ ଦେଖାଯାଇ । ଉଲ୍ଲି
ଦେବାବେବ ଜୀବର ଅଧିକ ଦୟାପୁ ଯାହାକ
ପ୍ରତିକର୍ଷ । ଦେବାବେବ ଜୀବର ର୍ଥ ନୁହେ
ନନ୍ଦି, ବାଜିଦ, କିରଳା ବା ଜୀବନକ୍ଷୟର
ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମରେ ସମ୍ପର୍କ ଓ ସମୀରାଜ
ଶୋଇ ଅବସ୍ଥାରେକାହିଁ ଶାରସ୍ଵତ ଯାହାର ସମ୍ମାନ

ଏହା ଅପ୍ରକଟ ପଦ । ମା ତୁମୀ କୁର୍ମଜୀବିନୀ
ଦୟାର କଷ୍ଟରେ ହେଉଥାଲୁ ହେବ ଆଜା
ରହେ କରନ୍ତାରେ ଆବେଶ । ମହିମ
ହେବାରୁ ହେବ । ମା ଏଣ୍ଟିବିନ୍ଦୁ । ତୁମୀ
ମୁଖୀ କୁର୍ମଜୀବ ମଞ୍ଜଳବିନ୍ଦୁ । ତାର
ଦ୍ଵାରାପ୍ରକଟ ମା ଅନୁଭୂତି ସମଜଗ୍ମତ୍ତା କରିଲା
ନବୀନର ଚୁଗୁଛିର । ଏ ର୍ବି ମା କମହନ
ଅବଳ୍ମୀକ୍ଷା ହୋଇ ସଥରିବରେ ତ ସା
ଯମାନେହିରେ ହେବୁ ହେଲେ । ଏହା ପ୍ରକଟ
ହେତୁ ଜାଗବକର ଆନୁଷ୍ଠା ଅନ୍ତର, ଦିନ
ଦେଇଲୁଙ୍କ ପାଇଁ ମହାରାଜାମହାରାଜ
କିମ୍ବା ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ମାଝାମାଝ ଦ୍ୱାରା ଆ
ଶାନ୍ତିକା ଯତ୍ନ ସନ୍ଦର ହେବନ୍ତିରୁ ବୁଦ୍ଧାବା
ଦିନାରୀ ମୋଟ ୫ ଟାଁତି ହୁବ । ୫୦୩ ପ୍ରକଟ

ଦର ପାଇଁରା କଥିଲନା ମାତ୍ରକିମ୍ବ ଯେବେ
ଦରରୋତ୍ତରୁ ଦେଖ ଉଚ୍ଛବିଷ୍ଣୁ । ୧ ଦର୍ଶକ
ଦୋଷରେ ଅଶ୍ଵରେ ହଜା ଦେଇ ଏ କବି
ଦିଗୋତ୍ତବନାଶରେ ଅର୍ଟାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ପଦକୁ
ପ୍ରଥା ଦେଇରେ ଗତ କୁଳର୍ବ ତେ
ଦେଇକି ଜାତିର ଏ ରହନବଳ ସବୁ
ଯତ୍ତ ଏ ଅଧିକାରୀଙ୍କରେ କେବଳ ଶାରୀରି ଏ
ନାହିଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଳ ଆଜିନାଇ ମୁକ୍ତି

ପାଇଁଥିବା ଏଠାରେ କୁଳ କରିଯାଇ ଦିନାତ୍ମକ ଜାଗରିତି
ହାତିରେ । କାହାରଙ୍କାଲରେ ଧୂମରକ୍ଷଣ ଅନୁଭୂତି
ଯଥାରୀମନ୍ଦର ଅଧୀନ ହୁଅଥିଲା । ଉଚ୍ଛ୍ଵସ ପ୍ରଭାବର
ପ୍ରଭୁତ୍ବିତମାନେ ଏଠାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁବନ କେବେ ମୁହଁ
ଠିମେଠି ମୁଖ୍ୟମାନ ବାବୁରୀରେ ଅଭିଭବ ସନ୍ଦର
ଦୋଷହୃଦୟ । ମାହିକାପକାରୀ, ମୁଦ୍ରକରୋତ୍ତ
ଠି ବଜାରାଯଥି ମେତ୍ରମାନ ବେଳେ ଯାହାର ପରି-
ପର ଅନୁଭାବେ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ବାହାଯ-
ଧିଲେ । ବିବିଧଜ୍ଞାନରେ ବନ୍ଦିଷ୍ଟ ବଜ୍ରୀଯ
ଲୋକଙ୍କ ଉଚ୍ଛ୍ଵସରେ କୁର୍ରାଘୁମା ଯଥାବିଧିରେ
ମଧ୍ୟର ଦ୍ଵାରା ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଅବାହାରରୁ ବର-
ଗ୍ରହନ ଦିଶାରୀରୁଥିଲା । ଲଜ୍ଜାରମହିମରେ
ଏହି କୁର୍ରାଘୁମା କରିବାରେ କରିବାରେ
ମଧ୍ୟ ଦେଇଲା ଏହି କୁର୍ରାଘୁମା ମଧ୍ୟରେ
ପ୍ରମୁଖ ପଥର ଦ୍ଵାରା ବୈକିରଣ ହୁଏ । ଏହା
ପଥରରେ ହୁଏ କି କୁର୍ରାଘୁମା ଏହିପରିବର୍ତ୍ତନରେ
ପରିପରାମରଣ କରିବାକାରୀ ଅଭିଭବ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀୟ ।
ଦଶମିତାର ନିରମଣୀଙ୍କ ଜଳଶାଢ଼ା କରିଯାଇ
କେନ୍ଦ୍ରିକାତିକରଣ କରିବାକାରୀ ଏହା କରିବାକାରୀ
କରିବ ଅନୁଭବ ଡିଇପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ନିର୍ମାଣ
କରିଯାଇଗା ଏଠାମନ୍ଦରେ ଏହି ଡାକ୍ଟର କୁର୍ରାଘୁମା
ଦିତା ଦିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁବନ ଏବଂ ମଧ୍ୟରେ
କରିବାକାରୀ କରିବାକାରୀ ଏହିପରିବର୍ତ୍ତନରେ
ମାତ୍ରାବତାକୁ କରିବାକାରୀ ଏହିପରିବର୍ତ୍ତନରେ
ମାତ୍ରାବତାକୁ କରିବାକାରୀ ଏହିପରିବର୍ତ୍ତନରେ
ମାତ୍ରାବତାକୁ କରିବାକାରୀ ଏହିପରିବର୍ତ୍ତନରେ

ପ୍ରକାଶକ ଏହି ପାତାକୁ ନା ପୁଣ୍ୟ
ଧୂମରେ ଦେଲୁ ॥ ତୁ ଉତ୍ତର ଜୟ
ଉତ୍ତରାଧୀନରେ ଚର୍ଚିମ ଧୂତ କହ ଯାଇ
ଥିଲେ ଏହି ଏ ଦୂମ । ଅଗ୍ନି କୃତସ୍ଵର୍ଗି
ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଜଳ ମା ଅଧିକ
ଦେସକର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଅଧିକରିବ
ଅନୁଭବ କରୁଥୁ ଯାଇ ଏ ବରନର
ପ୍ରଥମ କୃତି ଗାନ୍ଧି ଉତ୍ତରାଧୀନ ତାହାର
ଧରାଇଁ ବନ୍ଧାପୁରସ୍ତ ଯାଇବ କିମ୍ବାତି ଏ
ତୋଷ୍ମୁରାଜାଦର ଦୁର୍ଗାତିରି ଓ ପଦକ ସାନ୍ତୁ
ସର ପହାଦେବ ମେହି । ବାହୁ ବନ୍ଧା ପ୍ରଦୀପ
କର ଧର ଅଛି ମନ ଅଛୁ ପହାଦରେ ପୁର କଟି
ରଖାଯାଇ ତେଣୁ ଶିର ପାଞ୍ଚର ଦେଇଥିଲେ
ଶିଳାରେ କମାର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମହା ଅଢ଼
ମରବେ ଦୁଇ ଉତ୍ତରାଧୀନ ହେଲା ଦୂମ
ଦେଇଥିଲା । ଚୌଥୀକଳ ଘର ଉତ୍ତର
ଏ ଧାରୀଙ୍କା କର ଉତ୍ତର ହୋଇଥିଲା
ଏହିରେ ଏହି ଦୂମ ବବ ଧର
ଏହି ଜୋଗା ସବାଜାଦିବର କମାରକୁ
ପଦକ ସାନ୍ତୁସ୍ତର ଆହୁରି ଦେଇ ବନ୍ଧିବା
ଲାଗୁ ଅଧିକର ପ୍ରତିକା ଦେଖାଯାଇ
ହେଲା ଏ ଅଧିକ ନାଥ ପୁରାର ମେହି
ମେହି କଥି ତୁମାରେ ହୋଇଥିଲା । ଏ
ଅଧିକର ମେହିମାନ ଏହି ଦୂମ
ଏ ମୁମୁକ୍ଷନ ନାଥ ହୋଇଥିଲା
ଦୂମରେ ଉତ୍ତରାଧୀନ ଦେଇ ଏ
ଧରାଇଁ ଧର ତାହା ଦୃଶ୍ୟ ପରିପ୍ରେସ
କୁଣ୍ଡ ସମ୍ମାନ ହେଲା । ପାର ଗମ କଲି ଏ
ଗୋଟି କମାରର ମାତ୍ର ଅନ୍ତରେ ଅଧିକର
ପୁରାରୀ ପ୍ରାଣ କରିପାଇଲେ ମେହି ପଦକ
ନିଜର ପାଦରେ ପାଇଲ ହୋଇଥିଲେ ।

GBG 2009-10100

ଦୁଃଖ ପାଇଁ ମୋର ମୋରିଲା ।
କିନ୍ତୁ ଆଶିନିରୀ ଅନ୍ଧକାଳରେ ମୋ
କାହିଁ ହଲେ ମାତ୍ର କାହିଁ କଥାରୀ କାହିଁ କଥାରି
ବିନ୍ଦୁରେ ମୋର ଦୁଃଖ ପାଇଁ ମୋରିଲା ।

ଦୁଇଲୁ କରିବାର ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଉଚ୍ଚତାରେ
ଦୂର୍ବଳ । ତେବେ କରିବାରମ୍ଭ ଆହେଇ ବସନ୍ତ ଛାପରେ
କିମ୍ବା କରିବାର ପଦକଳେ ଦୁଇଲୁ ମାତ୍ରେ ଯୋଗପାଦ
କରିଥାଏନ୍ତି । ବଢ଼ା ବଢ଼ିବାଲାକୁ ଦରକୁ ମଧ୍ୟ-
ପରିପ୍ରେଷ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟକୁ ଦୁଇଲୁ ମାତ୍ରେ
ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁଇଲୁ କରିଥାଏନ୍ତି । ଅଥବା
ଦରକୁ ବନ୍ଧୁର ଦସନ୍ଧୀରୁ କି ଦର । ସେ ଶାକ୍
ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖିବାପାଇ ଦେଖିଲୁ ଯୋଗପାଦକଳେ
ଏହିପ୍ରକାରେ ଭଜନଙ୍କ । କୁଣ୍ଡଳାମାନ,
କରନ ଓ ଅନ୍ତରଧା ସାମାଜିକ କରାରରେ ଅମ-
ମାନଙ୍କ ପ୍ରକଳନାକ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ କଣ୍ଠ ପ୍ରକଳନରେ
ଦେହର ବୁଧିକ୍ଷା ରଙ୍ଗ କରିବାକୁ ସଂରକ୍ଷ
ଦେଇଥାରେ । ଏ ସହିତରେ ଦେଖ ୫୩ ଟଙ୍କ
କାଳି ଦେଇଥାରେ । ଶାକ୍ କୁଣ୍ଠର ସମ୍ମାନ
ଅନ୍ୟରେ ଦେଖ, ପ୍ରକଳନ କିମ୍ବା ଦୁଇଲୁ
ବାଲିକା ରଖିବେ ବାବାବାପାରର ଦୁଇଲୁରାଜା
ଦୁଇଲୁ ବର ଦସନ୍ଧୀର । କିନ୍ତୁ ଶାକ୍ରମ
ଦେଇବାରକୁଣ୍ଠରେ କାଳି କିମ୍ବା ଦୁଇଲୁ ଦୁଇଲୁ-
ଶାକ୍; ଏହି ଶାକ୍ରମକୁ କାଳିମାନ ଦସନ୍ଧୀର
ଦୋଷ କି ସ୍ଵର୍ଗ, ଏ ପର୍ମ ଯୋଗପାଦକଳେ ଅନ୍ତରଧା
ଦୁଇଲୁ ପ୍ରକଳନକାରୀଙ୍କୁ ଦେଖିଥାଏନ୍ତି ଦେଖିଲୁ
ଭଜନକୁ ଦୁଇଲୁ ମୂରମାନକଳନମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଲୁରୁ
ଦିଖାଇବ । ଏହିର କି ମେହିମମ ଅନ୍ତରଧାରେ
ଶାକ୍ କାରଣର ଦୁଇଲୁ ହେଲାମାଧି ଲକ୍ଷ କିମ୍ବା
ଏଠାକୁ ଦୌର୍ଯ୍ୟ ଦେଇବାର ଅନ୍ତରଧାରକଳାନ
କାରା କି ଶ୍ଵର ଏହି ଏ ବିଶ୍ୱାସ ଦୁଇଲୁ
କାଳି ଶ୍ଵରରେ କର୍ତ୍ତୃଗତକୁ ଅଜାଧ କାଳି
ଅନ୍ତରଧାର ଦେଖି ଏହି ସେଥିରେ ଦୁଇଲୁର
ନିର୍ମଳଗୁ ଦେଖିଲେ ।

କରୁଥିଲ ଜୁମା ଅମ୍ବୁଦେବ ହବାରୁ—
କରିଛି ପୁରୁଷ ଅମ୍ବୁଦେବ ଏହିରେ ଏହିତୁ
ସମସ୍ତ ଭୂର୍ବଳାର୍ଥିଙ୍କ ଉଚ୍ଚଗାର୍ଥ ମେହିବ
ଅମ୍ବୁଦେବ ବହୁକଷୟ ଓ କରୁନ୍ତବେଳେ ମୋହିବ
ଅମ୍ବୁଦେବ କବିତାଜୟ ପ୍ରାଣକ ନବବାହ
ପ୍ରପ୍ରାଣ ହେଉଥିବାର ତାତୀରେ ମାତ୍ର ଅନୁଭବ-
ଶୁଣେ । ଅମ୍ବୁଦେବ କବି କଷ୍ଟକୁ ଘରନ୍ତି
ଦେଖଇଛନ୍ତି କବି ରେଖାର ପଥକାଳୀ ଏ
କବିତାରେ ଅଗ୍ରକୁ ବହିବାନ୍ତ ମୁଦ୍ରାକ୍ଷର
କର୍ମରେ ପରିବତ ଦେଖ ଆମ୍ବାରୀ
କହିବିଲୁଗରେ ଗଜମନ୍ଦିର ଅଳ୍ପ କହିବିଲୁଗର
ପରିବତରେ ଜ୍ଞାନପର ତେବେବ ଭାବକାର
ବାହୁଦୟକାରେ ବଜାଯାଇଲୁ ଭାବକାରେ କର-
ଅଗ୍ରକୁ ମୁଦ୍ରା ଖଲାଇ କରୁ ଶୀତୁଳ ହେଉଥିବା
ଅଗ୍ର । ସମୟକାଳରୁ ସମସ୍ତ ଜୀବାଳକ ଅନ୍ତରେ
ଦେଖ କବିତାର କାହିଁ । ଏହିରେ ବସନ୍ତରେ
କବିତ ତେବେଦେବଙ୍କ ନବର କ୍ରିଯ ଦେଖ
ଅତୁ । ଏ କାର୍ମିକାରେ ଏହି କବି କ୍ରାନ୍ତ
ଅଧିଷ୍ଠବ । କହିବା କି ଅମ୍ବୁଦେବଙ୍କ ତାତୀରେ
କବିତାରୁ ଓ ପରିବତରୁ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲୁ
ପଢ଼ିବ କେତେବେଳେ ।

9809-9810

କାନ୍ତପରାମର୍ଶ, ସଂଗ୍ରହଯାତ୍ରା, ଯା
ନ୍ତରମନ୍ଦିରର ଅନୁମଦନରେ ଉଦ୍‌ଘାଟ
ବେଳ, ଖୋତ, ଲୁହ, ନମ୍ବୁଖ କିମ୍ବା ପଞ୍ଚମ
ବଦାତତ୍ତ୍ଵ ପାଇବେ ଅହିଜନ୍ମେଣ ବଢ଼
ସୁରେ । ଏହି ନିଷ୍ଠକ ବେଳର ବେଳ କିମ୍ବା
ଦିନର ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରା ଆଶ୍ରମପୌଜର ମନ୍ତ୍ରବନ୍ଦ
ବର୍ଷିଲେହର ଶେତ୍ରେ । ଉତ୍ସବ ମନ୍ତ୍ରର
ପିଣ୍ଡବ ଓ ନିଷ୍ଠା-କୁଳପତ୍ର ଏହାର ଗନ୍ଧ
ପ୍ରସରିଷ୍ଟ ଶାରଦୀତ୍ର ବର୍ଷାକାଳ ସତ୍ୱଜାତ
ଦେବବିଷ୍ଣୁ ସତ୍ୱକ ଦହାଇଥିବ । କିମ୍ବା

କିଳାମା ଉତ୍ସବାର୍ଥ

ରବେ ମୁଁ ୫୯ ମନ୍ତ୍ରସଂକଳନ ଅବ୍ୟାହ ।
କାହିଁ ମର ଜଣ୍ଠୀଲାଗୁ ବନଧ୍ୟାଟେ ମହିଳା ।
ଏ ପ୍ରେତନାଥ କୁରୁକୁ । ସା । ଶା । କାଳିକା-
ଦେବୀ ପାତ୍ର । ଯ । ପୁରୁଷ
ଏ ଅନୁଭବ ଦାସ । ସା । କେଖସବ । ପ ।
ଶାଶ୍ଵତ । ମୋ

କୁପର ଲିଖିବ ନମ୍ବର ଫଳିତାଙ୍କ ମୋହ-
କେଣ୍ଟରେ ଡାର୍ଶନାଲାଭ କରି ଉଗେର ପାଞ୍ଜଳି
ଦାତା ଅଧିକ ସହାୟ କରିବାରଙ୍କ କିମ୍ବା
ଏତିଥି ଲାଭିବାକ ବା ହାତାଧେଇ ରଖେ
ଅଛୁ କହି କହି ଉପେକ୍ଷା ବୁଦ୍ଧାମରେ କରିବ
ହେବ ।

ବିଦ୍ୟାଲୟ ମନ୍ତ୍ରୀ

ତରକ ଜିମ୍ବା ଅନୁରାଧ ପାଇଁ ଟେଲିଭିଜନ ଓ ସାହିତ୍ୟର
ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଏବେହିର ମନ୍ଦିରାର । ଶ୍ରୀ
ପାଠୀଙ୍କା ନ ପାଇଁ ମର ଗରିବ କିନ୍ତୁ
ତ ପାଇଁ ମର ଲାଗି ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମର କିନ୍ତୁ
ରହ । ବା । ମାତ୍ର ଅନୁରାଧର । ଗୋ ।
ଆମରେ ଯାଇବାରେ କୁଳ ହେବାରର
ହେବନ୍ତି ପାଠୀ ବାବମାର ଦୟାତ୍ମିତ ଦାତାକ
ଜାଗର କିନ୍ତୁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା । ବା । ଏହାରେ
କିମ୍ବା ଏହାରେ ଆମେ କହି ମଧ୍ୟରୁ ହେବା
ହେବା । କି । ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
କିମ୍ବା ଏହାରେ ବେଳିଶାଖ କିନ୍ତୁ ବୁଦ୍ଧି ଏହାରେ
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ।

। କିମ୍ବା ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣକୁ ଅଧିକାର
ତେବେ ମୁଦ୍ରଣ ଉଚ୍ଚିକାଳ ସନ୍ତୋଷ ଜୀବାନା
ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା । ବ୍ୟାପାରକୁ ବିଭିନ୍ନ

ପରିବହନ	କାମ ତଥା
ଅନ୍ତରେଖା ଦାତା ଓ ସେବକ । ସା । ମନୋଲୟବ୍ରତ	
ଏଣ୍ଟରେକ୍ସିପ୍ଶନ	ଦେବ

ଭାଷାକାରୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର ମୋତକାଳେ ଶିଖ
କରିବ ସମ୍ମରିମାର ତା ଏଥାହାଟି ଉପରେ
ଲିଖାଯାଇଛି।

ଏ ପରିଚାଳନା କଲା ଅଳ୍ପମର ଦୁଇପଶେଦେଖ
ତ ସମ୍ଭବ ହେଲାଥାବାଦ । ମୁଁ ଧାରାଜୀବିନ୍ଦୁ
ଓ ପଞ୍ଚମ ମୁହଁ ବା ପୁଣ୍ଡି । ଗୋଟିଏ ମଙ୍ଗଳପଦ୍ମ
ପ୍ରାଣ ଦୂରପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ଗୋଟିଏ ମଙ୍ଗଳପଦ୍ମର ରହି
ବାବୁ ଶୁଭା ଦ୍ୱାରାକୁଣ୍ଡ ଦିଲା ଉଠିଲାକାଳ ବାବୁ
ଯାହାର ବୈଶିଶତାରମାନକାଳ ମୁହଁ ପିତା ବନ୍ଦିଧର
କାମକାଳ କାହାର ଦେଇଥାଇଲା ଦିଲା ଦେଇଥାଇଲା
ମଙ୍ଗଳପଦ୍ମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଘୟମୁଣ୍ଡ ଓ ଦୁଇ ମୁହଁ କାହାର
କି, ତ ସେବା ଏ ଦୁଇ ମୁହଁ ପାଇଁ ଦୃଢ଼ିବୁ କଲାପଦ୍ମ
ଓ ଦୁଇ ମୁହଁ ଅଳ୍ପମର କେ ହାତୁ ଦୂରି ମରିବା
କି ଏହା କିମ୍ବା ଆହା କା, ମୋଟ ଏ—“ଦୁଇ
ମୁହଁ ଓ ୫୦୦୭ ମଧ୍ୟରୁ ବୈଶିଶତାରମାନକାଳ
ଅଳ୍ପମର କି କିମ୍ବା କି ଏହାକାଳୀନ—ଏହା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କି କିମ୍ବା ନହିଁ ଆହା କା, ମୋଟ
ଏହାକାଳୀନ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ମଧ୍ୟରୁ ଦେଇଥାଇଲା
ମାନକାଳ ଅଳ୍ପମର । କିମ୍ବା ଏହାକାଳୀନ କିମ୍ବା
ଏହା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଏହାକାଳୀନ ଅଳ୍ପମର କେ ହାତୁ
ଦୂରି ଓ ତହିଁ ରୂପରେ ଆହା ଦେଇଥାଇଲା
ମାନକାଳ କାହାରର ଛପର କେ ହାତୁ କିମ୍ବା
କାଠ ଓ ହଳକା ପଥରପାଦିକ ଓ କୁଷ କାହାର
ଜୋଗର ଓ ଦୂରି ଅଳ୍ପମର ଦେଇଥାଇଲାକାଳକାଳ
କେବେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଅଳ୍ପମର କାହାର ଏ ମୋଟ
କିମ୍ବାରେ ଡୋର କିଲାର ହେଲା । ଏହାର ଅଳ୍ପମର
କିମ୍ବାକାଳୀନ କିମ୍ବାକାଳୀନ କିମ୍ବାକାଳୀନ

